

Velkommen til webinar om udskoling

Mandag den 24. februar 2025

Program

15.00 Velkommen og nyt fra KL

*v/ Asger Hermansen, chefkonsulent,
KL & Karoline Grønbæk Hansen,
specialkonsulent, KL*

15.10 Spørgsmål til STUK om
junormesterlære

15.20 Oplæg fra STUK om valgfag og
erhvervspraktik

15.40 Oplæg fra Thisted kommune

15.50 Tak for i dag

Nyt fra KL

KL

- Nyt fra arbejdsgruppe med erhvervsorganisationerne om initiativer i aftalen om Folkeskolens Kvalitetsprogram
- Høringssvar til bekendtgørelse om juniormesterlære

KL

Samtale med STUK om junormesterlære

Luise Jarl, chefkonsulent, Karina
Nicolaisen, fuldmægtig & Mathilde
Korning Andersen, fuldmægtig

Styrelsen for Undervisning og Kvalitet

BØRNE- OG
UNDERVISNINGSMINISTERIET

Folkeskolens kvalitetsprogram

En mere praktisk og varieret undervisning med større
valgfrihed til de ældste elever

Indhold

En mere praktisk og varieret undervisning

Ny juniormesterlæreordning (fortsat)

Obligatorisk erhvervspraktik

Flere valgfag i udskolingen

Spørgsmål?

**En mere praktisk og varieret
undervisning med større
valgfrihed til de ældste elever**

Udfordring

- Der er for mange elever, der ikke oplever skolen som motiverende - særligt i udskoling, hvor undervisningen bliver mere teoretisk.
- Udskoling skal bedre end i dag favne alle elevgrupper og give mere afklaring og kvalificering af valget af uddannelse efter folkeskolen.

Om øget valgfrihed og motivation i udskolingen

- Praksisorienteret undervisning og inddragelse af aktører uden for skolen motiverer elever og giver dem lyst til at lære.
- Fremstilling af produkter fremmer elevernes motivation for læring.
- Eleverne får en dybere forståelse gennem undervisning i uformelle læringsmiljøer, som eksempelvis besøg på en arbejdsplads.
- Risiko for at tabe elever, hvis skolen ikke prioriterer den varierede og alsidige tilgang i undervisningen.

Større valgfrihed i udskolingen

Junior
mesterlære

Obligatorisk
erhvervspraktik

Flere
valgfag

Ny ordning med juniormesterlære (fortsat)

Juniormesterlære

- Fx 1-2 dage om ugen i en virksomhed eller praktisk undervisningsforløb
- Reduceret fagrække: Minimum dansk og matematik
- Fleksibilitet i kommunernes planlægning

” Jeg ser særligt frem til, at den nye juniormesterlære kommer i gang. Her kan de ældste elever vælge at gå tre dage i skole og være to dage på en virksomhed.

Børne- og undervisningsminister Mattias Tesfaye ved indgåelsen af Aftale om folkeskolens kvalitetsprogram - frihed og fordybelse, marts 2024

Juniormesterlære

Regler og rammer

- Bekendtgørelse om juniormesterlære (NY)
- Bekendtgørelse om folkeskoleelevers ophold i virksomheder (NY - arbejdstitel)
- Prøvebekendtgørelsen (tilpasses)
- Bekendtgørelse om tilsynet med folkeskolens elever i skoletiden (tilpasses)
- Vejledningsbekendtgørelsen (tilpasses)
- Bekendtgørelse om statens erstatningsordning (tilpasses)
- Kvalitetsaftalebekendtgørelsen (tilpasses)

Vejledningsmateriale

- Vejledning til kommuner om juniormesterlære
- Skabelon til praktikaftaler ifm. juniormesterlære
- Vejledningsmateriale om juniormesterlære på UddannelsesGuiden

Arbejdstilsynet vil desuden udarbejde vejledningsmateriale med fokus på skoleelevers ophold i virksomheder.

Juniormesterlære

Hvor kan man fysisk placere undervisningen i fagrækken?

- Elever i juniormesterlære bliver som udgangspunkt i stamklassen, men der er mulighed for at samle elever i juniormesterlære på en eller flere af kommunens folkeskoler
- Juniormesterlære er en del af den almene folkeskole og varetages af folkeskolens undervisende personale
- Den fysiske placering af undervisningen følger de almindelige regler for hvad en folkeskole er, herunder afdelingsstruktur

Juniormesterlære

Hvilke fag og emner skal elever i juniormesterlære have og hvor mange timer?

- Samlet set skal elever i juniormesterlære have 1.400 årlige undervisningstimer (op til 2/5 dele praktik/praktiske undervisningsforløb og op til 4/5 dele fag-faglig undervisning).
- Altid dansk og matematik: Skolens leder vælger selv øvrige fag, emner m.v. indenfor de rammer, som kommunalbestyrelsen har fastsat om juniormesterlære
- Opfordring til fysik/kemi og engelsk
- Fagene i juniormesterlære skal leve op til de samme krav som i øvrigt gælder for fagene (fælles mål, prøveforberedende m.v.).

Juniorormesterlære

Hvordan kan en elev både have reduceret fagrække og følge sin stamklasse?

- Planlægning – både af skema, praktik, fællesarrangementer m.v.
- Undervisningsdifferentiering
- Holddannelse

Juniorormesterlære

Hvad er reglerne for tilmelding og framelding?

- Tilmelding sker løbende – med mindre kommunen fastsætter nærmere rammer
- Der er ikke fastsat regler for framelding: kræver individuel vurdering

Obligatorisk erhvervspraktik

Obligatorisk erhvervspraktik

Gældende ret

- Skolens leder *kan* med inddragelse af KUI etablere praktik for **alle** elever i 6.-9. klasse
- Eleverne har *ret* til en uges praktik i hhv. 8. og 9. klasse

STUK vil opdatere eksisterende hjemmeside samt materialer om erhvervspraktik når bekendtgørelse om folkeskoleelevers ophold i virksomheder er på plads

Regler fra 1. august 2025

- Skolens leder *kan* med inddragelse af KUI etablere praktik for **alle** elever i 6.-9. klasse
- Skolens leder *skal* sende eleverne i praktik i 5 dage på 7., 8. eller 9. klassetrin – og *kan* inddrage KUI
- Eleverne har *ret* til en uges praktik i hhv. 8. og 9. klasse
- Gælder også elever, der er omfattet af regler for specialundervisning: De kan få støtten med.

Obligatorisk erhvervspraktik

- Skolens leder beslutter på hvilket klassetrin, erhvervspraktik er obligatorisk
- Skolens leder skal sikre, at alle elever har en praktikplads
- Praktikpladsen indtræder på folkeskolens sted i befordringsmæssig henseende (§ 26)
- For elever uden praktikplads skal der etableres alternative praktikforløb med et klart erhvervsrettet sigte, fx etableres på en kommunal arbejdsplads, en erhvervsskole, en FGU eller i ungdomsskolen
- I helt særlige tilfælde kan det alternative praktikforløb foregå fysisk på folkeskolen (f.eks. hos skolens tekniske personale eller i kantinen), hvis det vurderes at være mest til gavn for eleven og fortsat har et klart erhvervsrettet sigte

Flere valgfag i udskolingen

Baggrund for flere valgfag

- Initiativet bygger på en intention at fremme motivation for eleverne gennem flere praktiske fag og øget valgfrihed i udskolingen.
- Initiativet indeholder regulering af skolernes udbud af valgfag og timerne hertil. Herunder:
 - Fordobling af timer til lokale valgfag.
 - Fordobling af timer til praktiske/musiske valgfag.
 - Mindst 60 timers frivillige valgfag ud over den almindelige timetal (fx kommunale valgfag).
 - Mulighed for undervisning i valgfag uden for almindelig undervisningstid (kl. 8-16).
- Kommuner og skoler frisættes til at tage afsæt i lokale forhold og forudsætninger og tilrettelægge lokale valgfag – færre centrale krav.

Valgfag i udskolingen i dag og fremover

I DAG		
7. klasse	Praktiske/musiske valgfag med prøve (120 timer)	
8. klasse		
9. klasse		Lokale valgfag (60 timer)

FREMOVER	Fra 2025/26		Fra 2027/28
7. klasse	Første praktiske/musiske valgfag med prøve (120 timer)	Lokale valgfag i 7-8. klasse eller 8.-9. klasse (120 timer)	
8. klasse			Andet praktiske/musiske valgfag uden prøve (120 timer)
9. klasse			

Mulighed for frivilligt valgfag: Skolen skal tilbyde eleverne valgfag i et omfang svarende til mindst 60 undervisningstimer årligt på 7.-9. klasse udover ovenstående valgfag (gældende nu og fremover).

Fordobling af lokale valgfagstimer

Fra skoleåret 2025/26:

- 120 timers lokale valgfag indføres i enten 7.-8. klasse eller 8.-9. klasse (60 timer årligt).
- Det lokale valgfag må ikke være det samme som det obligatoriske praktiske/musiske valgfag med prøve, som eleven har i 7.-8. klasse.
- Udbud:
 1. Kommunen kan udvikle eget valgfag (kommunale valgfag) - § 9 stk. 6.
 2. Centralt udviklede valgfag fra valgfagsrækken eller 10. classes valgfag - § 9 stk. 1 og 5 .
- Initiativet skal give bedre mulighed for at udbyde lokale valgfag, som er efterspurgt af eleverne og/eller som der er særlige forudsætninger for på skolen.
- Undervisningen i valgfag kan som hidtil gennemføres i samarbejde med ungdomsuddannelser, arbejdspladser, frivillige foreninger eller som et kommunalt tilrettelagt valgfag, der tilbydes på tværs af kommunens skoler, fx på den kommunale ungdomsskole.

Indfasning af timetal for det lokale valgfag

Fra skoleåret 2025/26 vil de nye vejledende timetal for det lokale valgfag gælde for elever, der begynder i 7., 8. eller 9. klasse. De nye vejledende timetal for det lokale valgfag indebærer en reduktion af timetallet på 9. klasse med 60 timer, der i stedet indføres som 60 årlige timer i enten 7.-8. klasse eller 8.-9. klasse.

For de elever, der begynder i 9. klasse i skoleåret 2025/26, vil de hidtil gældende regler for timetallet til det lokale valgfag i 9. klasse dog gælde. Det samme gælder for de elever, der begynder i 8. klasse i skoleåret 2025/26, når de går i 9. klasse. Det skyldes, at disse elever ikke har haft mulighed for at modtage undervisning i lokalt valgfag i både 7. og 8. klasse.

Det betyder følgende for de kommende årganges indfasning af timer i det lokale valgfag:

- **Elever der begynder i 7. klasse i 2025/26:** Vil skulle have det lokale valgfag enten i 7.-8. klasse eller 8.-9. klasse med vejledende 60 timer årligt (120 timer i alt).
- **Elever der begynder i 8. klasse i 2025/26:** Vil skulle have det lokale valgfag i 8.-9. klasse med 60 vejledende timer årligt (120 timer i alt).
- **Elever der begynder i 9. klasse i 2025/26:** Vil skulle have det lokale valgfag i 9. klasse med 60 vejledende timer.

Således vil alle elever fra og med skoleåret 2026/27 modtage undervisning i det lokale valgfag i to år.

Fordobling af praktiske/musiske valgfagstimer

Fra 2027/28:

- Eleven skal udover det første praktiske/musiske valgfag i 7.-8.klasse vælge andet praktisk/musisk valgfag i 8.-9. klasse med 120 timer. Faget afsluttes *uden* prøve.
- Det andet praktiske/musiske valgfag i 8.-9. klasse kan være håndværk og design, madkundskab, billedkunst, musik og teknologiforståelse.
- Det andet praktiske/musiske valgfag må ikke være det fag, som eleven har haft som det obligatoriske prøveforberedende praktiske/musiske valgfag i 7.-8. klasse.

Implementeringsunderstøttelse

- STUK udgiver vejledningsmateriale til kommuner og skolars arbejde med lokale valgfag på emu.dk, forventeligt april 2025.
- Uvm.dk opdateres snarest muligt med de nye rammer for udbud af valgfag.
- Kommunerne modtager midler til forbedring af de fysiske rammer og faciliteter for at kunne tilbyde flere praktiske/musiske valgfag.

Spørgsmål?

Spørgsmål fra deltagerne

- Juniormesterlære

Oplæg fra Thisted
kommune

THISTED KOMMUNE

Tak for i dag

KL